

Advent és karácsony Magyarországon

B1-B2-es szintekre ajánlott / Recommended on the levels B1-B2

- 1. Kategorizálja az alábbi szavakat! Ha szükséges, nézzen utána a szavak jelentésének!**
/ Categorize the following words. If you need, check their meaning.

szokás, jósol, hiedelem, gonosz, hagyomány, hagyományos, hagyományőrző, elűz, meghitt, eliaszt, összetartó, jókívánság, cserébe, esthajnalcsillag, különös, megvendégel, megvesszőz, varázsol, babona, szerencse, szerencsétlenség, veszekedik

Mi? Ki?	Milyen?	Mit csinál?

- 2. Olvassa el a szöveget, és töltsse ki a naptárat! / Read the text and fill in the calendar.**

Dátum	népszokás
	Advent
	Luca napja
december 24.	
	Karácsonyi tizenkettő
december 25.	
december 26.	
	Szent János napja
december 28.	
	Szilveszter
január 1.	
január 6.	

Advent és karácsony Magyarországon

Régen a karácsonyhoz nagyon sok szokás kapcsolódott. Ma ezeket inkább csak hagyományőrző csoportok mutatják be, de a karácsony a legtöbb embernek ma is a legmeghittebb, szent ünnep, amely nem lehet teljes a hagyományok nélkül.

A decemberi népszokások közül az első Luca napja. December 13-án a leghosszabb téli éjszakán Szent Luca átalakult boszorkánnyá. Az emberek a kulcslyukba fokhagymát dugtak, az ajtófélfába kést állítottak vagy az ajtóra fokhagymával keresztet rajzoltak, hogy a boszorkányokat elriasszák. A lányok Luca napján jósták meg vőlegényüket. Például gombócot főztek, minden gombócba egy férfinvet tettek. Amelyik gombóc először a feljött a víz tetejére, abban a gombócban volt a vőlegény neve. Luca napján a fiúk elindultak meglátogatni a falu lakóit és jókívánásaikért cserébe ajándékokat vártak. Ezt a szokást hívják „kotyolás”-nak.

Karácsony előtti negyedik vasárnap kezdődik és december 24-éig tart az advent. Ebben a négy hétben az emberek felkészülnek a karácsonyi ünnepre. Új népszokás az adventi koszorú készítése: minden vasárnap eggyel több gyertyát kell meggyújtani. Hagyományosan három gyertya lila, egy pedig rózsaszínű.

Szenteste (december 24-én), miután feljött az esthajnalcillag, kezdődött az ünnepi vacsora. A család tagjai Imádkoztak, majd első fogásként mézbe mártott fokhagymát, dióbelet ettek, hogy elűzzék a gonoszt. Karácsonykor a ház körüli állatokat gondosan megetették, megittatták, mert különös hiedelmek kapcsolódtak hozzájuk. Voltak, akik azt gondolták, hogy az állatok karácsonykor beszélni tudnak. A karácsonyi asztalon mindenképpen kellett lennie halnak, beiglinek, valamint diónak és a család összetartását szimbolizáló kerek almának. Sok helyen vacsora után ma is annyi szeletre vágnak egy almát, ahányan ülnek az asztalnál: amilyen kerek az alma, olyan kerek, összetartó legyen a család a következő évben.

Karácsony napjával egy újabb ünnepi szakasz kezdődik, a „karácsonyi tizenketted”, amely január 6-ig, vízkereszt napjáig tart. Ez egyben a vizek megszentelésének és Jézus megkeresztelésének ünnepe is.

Karácsony első napján van a betlehemezés: ezt a játékot templomokban, majd később házakhoz járva adták elő a gyerekek. Gyakran állatok is szerepeltek benne, a gyermek Jézus pedig élő kisbaba volt. A szereplők - pásztorok, angyalok, Mária, József – eljátszották a Jézus születéséről szóló bibliai történetet, majd átadják ajándékaikat, jókívánásaikat. Ezután a házigazdák megvendégelték őket.

István napjától, december 26-tól újévig regösök járták a falut, énekeltek és jókívánásokat mondtak a ház lakóinak. A regölés egy természetvarázsló énekmondás, köszöntés volt. A borszentelés Szent János napján, december 27-én volt régen. Ezen a napon minden család bort vitt a templomba, amelyet a pap megáldott. Beteg embert, állatot gyógyítottak vele.

December 28-a az aprószentek ünnepe, amelyen egykor különös módon “gondoskodtak” arról, hogy a gyerekek egészségesek maradjanak: megvesszőzték őket. A legenda szerint minden fiúcsecsemő “aprószent”, akit Heródes király megöletett, amikor a gyermek Krisztust kereste.

Szilveszter: a legzajosabb, legvidámabb és legnyitottabb napja ez az évnek, s újév napjával közösen ehhez a két naphoz fűződik a legtöbb babona és szokás.

Sok családban szokás szilveszter napján *szerencsepogácsát* sütni. A szerencsepogácsa úgy készül, hogy a sima pogácsák egyikének közepébe pénzérmét teszünk, és aki megtalálja, azt éri abban az évben a legnagyobb szerencse. Fontos azonban, hogy a pogácsa még az óévben elfogyjon! Ha lencsét vagy babot eszünk, az is szerencsét hoz. De csak akkor, ha a megfőtt lencse pontban éjfélkor a konyhaasztalra kerül. A magyarok éjfélkor általában pezsgőt isznak és eléneklik a magyar himnuszt.

Újév napján TILOS mosni és teregetni, mert az valakinek a halálát hozza, továbbá TILOS levinni a szemetet, mert kiöntjük vele a szerencsét a házból. Ezen a napon TILOS kölcsönkérni vagy kölcsönadni bármit. Nem szabad orvoshoz menni vagy orvost hívni, mert akkor betegséggel töltjük az következő évet. Ha újév napján az első látogató asszony vagy lány, az szerencsétlenséget jelent, viszont ha férfi csenget be elsőként, az szerencsét hoz. Nagyon fontos: újév napján ne veszekedjünk, mert akkor az egész évet veszekedéssel fogjuk tölteni. Ha a szerelmesek megkenik szájukat mézzel, és éjfélkor úgy váltanak csókot, akkor édes és hosszú lesz a szerelmük, házasságuk. A gyerekek újév napján jókívánásokat mondtak a családban, ezért ajándékokat vagy pénzt kaptak cserébe.

Megoldás / Solution

1. feladat:

Mi? Ki?	Milyen?	Mit csinál?
szokás hiedelem hagyomány jókívánság cserébe esthajnalcsillag babona szerencse szerencsétlenség	hagyományos hagyományőrző meghitt összetartó különös	jósol elűz elriaszt megvendégel megvesszőz varázsol veszekedik

2. feladat:

Dátum	népszokás
karácsony előtti negyedik vasárnap – december 24.	Advent adventi koszorú: 3 lila és 1 rózsaszín gyertya
december 13.	Luca napja elűzni a boszorkányokat; a lányok megjósolják a vőlegényük nevét; kotyolás
december 24.	Szenteste ünnepi vacsora: hal, bejgli, dió, alma
december 24. – január 6.	Karácsonyi tizenketted
december 25.	Karácsony első napja betlehemezés
december 26.	István napja regölés
december 27.	Szent János napja borszentelés
december 28.	aprószentek napja megvesszőzik a gyerekeket, hogy egészségesek maradjanak
december 31.	Szilveszter legzajosabb, legvidámabb és legnyitottabb napja az évnek szerencsepogácsa, lencsét vagy babot kell enni éjfélkor pezsgő és magyar himnusz
január 1.	új év napja babonák, gyerekek jókívánságokat mondanak
január 6.	vízkereszt vizek megszentelése, Jézus megkeresztelésének ünnepe